

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2016

**GEOGRAFIE V1
MEMORANDUM**

PUNTE: 225

Hierdie memorandum bestaan uit 13 bladsye.

AFDELING A: FISIESE GEOGRAFIE: DIE ATMOSFEER EN GEOMORFOLOGIE**VRAAG 1**

- 1.1 1.1.1 B ✓ millibar
- 1.1.2 C ✓ isobare.
- 1.1.3 B ✓ 1030
- 1.1.4 A ✓ kloksgewys.
- 1.1.5 C ✓ saal.
- 1.1.6 C ✓ sub-tropiese hoogdruk
- 1.1.7 C ✓ coriolis-krag en drukgradiëntkrag in balans is.
- 1.1.8 B ✓ ITKS is op die Kreefskeerkring (8 × 1) (8)
- 1.2 1.2.1 C ✓
- 1.2.2 D ✓
- 1.2.3 B ✓
- 1.2.4 A ✓
- 1.2.5 F ✓
- 1.2.6 C ✓
- 1.2.7 E ✓ (7 × 1) (7)
- 1.3 1.3.1 Ekwatoriale laag ✓ (1 × 1) (1)
- 1.3.2 Tropiese oostewinde/Passaatwinde ✓ (1 × 1) (1)
- 1.3.3
- Beweeg in 'n westelike rigting onder die invloed van die coriolis-krag ✓✓
 - Wyk af na regs in die noordelike halfrond en na links in die suidelike halfrond volgens die wet van Ferrel ✓✓
- (Enige EEN)** (1 × 2) (2)
- 1.3.4
- Die tropiese streke is warm, soos die wind oor die oseaan waai versamel dit vog ✓✓
 - Konvergeer by die ekwatoriale laag ✓✓
 - Intensiewe verhitting veroorsaak verdamping en kondensasie, dus ontstaan cumulonimbuswolke ✓✓
- (Enige TWEE)** (2 × 2) (4)
- 1.3.5
- Intensiewe verhitting rondom die ewenaar (0°), veroorsaak vertikale styging van lug ✓✓
 - Die lug bereik die bopunt van die troposfeer en divergeer poolwaarts ✓✓
 - By 30° noord en suid daal die lug omdat dit afgekoel het ✓✓
 - Hoogdruksone ontwikkel ✓✓
 - Die lug divergeer op die oppervlakte, waar sommige na die ewenaar terugbeweeg ✓✓
- (Enige VIER)** (4 × 2) (8)

- 1.4 1.4.1 Lang periode van abnormale reënval wat tot watertekorte lei. ✓✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 1.4.2 • Dit is meteorologies as gevolg van abnormale lae reënval ✓
• Dit is landboukundig omdat die watertekorte die landbouproduksie beïnvloed ✓ (1 + 1) (2)
- 1.4.3 • Daling in produksie ✓
• Voedselpryse neem toe ✓
(Enige EEN) (1 × 1) (1)
- 1.4.4 • Styging in voedselpryse sal veroorsaak dat die armes minder kos koop. ✓✓
• Plaaswerkers kan hulle werk verloor. ✓✓
• Afname in voedselinname kan tot hongersnood onder die armes lei. ✓✓
(Enige TWEE – Aanvaar ander relevante response) (2 × 2) (4)
- 1.4.5 • Deur die publiek in te lig deur middel van waterbeperkingsveldtogte ✓✓
• Deur die inleiding van nood bewaringsprogramme ✓✓
• Deur waterbeperkingsdienste te verskaf ✓✓
• Deur die implimentering van noodpryse tydens droogtes ✓✓
• Waterwisselingsprogramme ✓✓
• Verbetering van watersisteme (bv. lekkasie-ontdekking) ✓✓
• Identifisering van noodbronne van aanvraag (bv. nood interverbinding, boor van nuwe boorgate) ✓✓
• Behoorlike bestuur van beskikbare waterbronne (bv. noodbanke) ✓✓
• Soek nuwe waterbronne ✓✓
(Enige DRIE) (3 × 2) (6)
- 1.5 1.5.1 Stollingsgesteentes ✓ (1 × 1) (1)
- 1.5.2 Westelike Ghats ✓
Oostelike Ghats ✓ (2 × 1) (2)
- 1.5.3 Basaltiese lawa wat oor die aardoppervlakte vloei ✓✓ koel af en stol ✓✓ (2 × 2) (4)
- 1.5.4 Harde weerstandbiedende kaprots is moeilik om afwaarts te erodeer, dus maak laterale (sywaartse) erosie dit smaller, maar nie laer nie. ✓✓ (1 × 2) (2)
- 1.5.5 Die hoogte van die berge sny vogtigheid vanuit die kusgebiede af. ✓✓ (1 × 2) (2)
- 1.5.6 • Veeboerdery vir katoen- en wolindustrie in droër streke. ✓✓
• Verweerde stollingsgesteentes is vrugbare grond, wat dit geskik vir akkerbou maak. ✓✓
• Toeriste-aantrekkingskragte ✓✓
• Gelykheid van die gebied maak dit geskik om groente aan te plant. ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)

1.6	1.6.1	Batoliet ✓ Lakkoliet ✓ (Enige EEN)	(1 × 1)	(1)
	1.6.2	Kernstene ✓	(1 × 1)	(1)
	1.6.3	Graniet ✓	(1 × 1)	(1)
	1.6.4	<ul style="list-style-type: none"> • Die gebied bestaan uit harde- en minder harde weerstandbiedende gesteentes ✓✓ • By die hoër gebiede is die gesteentes meer weerstandbiedend tot erosie en erodeer dus moeiliker ✓✓ • Die hoër gebiede neem langer om deur agente van erosie en verwerking afgebreek te word ✓✓ • By die laer gebiede bestaan die gebied uit minder weerstandbiedende gesteentes en dus word dit makliker geërodeer ✓✓ (Enige TWEE)	(2 × 2)	(4)
	1.6.5	<p>Krake en nate ontwikkel in graniet onder die grond ✓✓ en word wyer gemaak deur chemiese verwerking, ✓✓ meganiese verwerking en erosie verwyder die oppervlakmateriaal, en ontbloot die kernstene. ✓✓ Die los materiaal tussen die kernstene word deur meganiese erosie geërodeer. ✓✓ Die basis van die stapelrots is nogsteeds aan die oorspronklike intrusie verbind. ✓✓</p> (Enige VIER)	(4 × 2)	(8)

[75]

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 lykant ✓
 2.1.2 Droë adiabaties ✓
 2.1.3 $0,5^{\circ}$ C per 100 m ✓
 2.1.4 500 m ✓
 2.1.5 18° C ✓
 2.1.6 Europa ✓
 2.1.7 bergwind ✓ (7 × 1) (7)
- 2.2 2.2.1 A ✓
 2.2.2 E ✓
 2.2.3 G ✓
 2.2.4 X ✓
 2.2.5 A ✓
 2.2.6 Y ✓
 2.2.7 X ✓
 2.2.8 D ✓ (8 × 1) (8)
- 2.3 2.3.1 Dit is 'n gordel van laagdruk wat die Aarde omring, gewoonlik naby die ewenaar waar die passaatwinde van die noordelike en suidelike halfronde konvergeer. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 2.3.2 • Gedurende **somer** beweeg die ITKS noordwaarts en veroorsaak intensiewe verhitting met die konvergensie van die tropiese passaatwinde en dit veroorsaak grootskaalse verdamping ✓✓
 • Gedurende **winter** het die ITKS suidwaarts migreer, dis waarom die Indiese sub-kontinent koeler is en 'n hoogdruk domineer die binneland sodat lug vanaf die binneland na die oseaan beweeg en droër toestande veroorsaak ✓✓ (2 × 2) (4)
- 2.3.3 • Die oorsprong van die wind is in die suidelike halfronde waar die afwyking na links is ✓✓
 • Soos dit die ewenaar oorsteek, verander die afwyking na regs, volgens die wet van Ferrel ✓✓
 • Die invloed van Coriolis-krag ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)
- 2.3.4 **Seën:**
 • Maak damme en putte vol ✓✓
 • Landbouprodukte steun op jaarlikse reënval ✓✓
 • Die reën maak die harde grond sag, wat dit makliker maak om die grond te bewerk ✓✓
 • Met die hoeveelheid water kan hidroëlektrisiteit opgewek word ✓✓
Vloek:
 • Vloede verwoes huise, infrastruktuur en landbougrond ✓✓
 • Moddervloei kan boeredorpie begrawe en die oeste verwoes ✓✓
(Enige DRIE – BEIDE ASPEKTE MOET BEANTWOORD WORD VIR DIE VOLPUNTE – Aanvaar ander redelike antwoorde) (3 × 2) (6)

- 2.4 2.4.1 Tropiese oostewinde/Passaatwinde ✓ (1 × 1) (1)
- 2.4.2
- Die wind verswak tydens die El-Niño-toestande en veroorsaak dat warmer water vanaf die westelike stille oseaan ooswaarts beweeg. ✓✓
 - Soos die oseaan se water warmer word, ontwikkel 'n laagdruk oor die oseaan en lugdruk verhoog oor Indonesië. ✓✓ (2 × 2) (4)
- 2.4.3
- Die lugdruk vermeerder, wat lei tot minder verdamping en reënval ✓✓
 - Droogtes word in gebiede waar daar gewoonlik reënval is, ervaar ✓✓
 - Hierdie lei tot misoeste en 'n verlies aan inkomste vir boere ✓✓
 - Veldbrande vermeerder, wat lewende hawe en oeste bedreig ✓✓
- (Enige EEN)** (1 × 2) (2)
- 2.4.4 **Skets 1**
- Normale opwelling/opstuwing bring koue water wat ryk is aan voedingstowwe vir plankton, na die oppervlakte ✓✓
 - Plankton dien as voedsel vir visse ✓✓
 - Visbedryf is normaal en floreer ✓✓
- Skets 2**
- Swak opwelling/opstuwing veroorsaak 'n tekort aan voedingstowwe ✓✓
 - Vis beweeg eerder na ander plekke of vrek ✓✓
 - Daar is 'n dramatiese vermindering in die vangste ✓✓
- (Enige VIER – Aanvaar ander redelike response – BEIDE SITUASIES MOET DEUR DIE LEERDER BESPREEK WORD)** (4 × 2) (8)
- 2.5 2.5.1 Kruin ✓
Grondkruip ✓ (1 + 1) (2)
- 2.5.2 Neerlating/Deponering ✓ (1 × 1) (1)
- 2.5.3 Terugwaartse/hoofwaartse erosie van die eskarphelling maak die gebied waar die puin val, wyer. ✓✓ (1 × 2) (2)
- 2.5.4
- By **B** is die helling baie styl, met harde weerstandbiedende gesteentes en ekstensiewe erosie, wat dit vir plante onmoontlik maak om hier te groei ✓✓
 - By **C** is die helling meer gelyk en met die deponering van vrugbare grond, is hierdie gebied ideaal vir die groei van plante ✓✓ (2 × 2) (4)
- 2.5.5
- Te styl vir bewerking as gevolg van oormatige erosie en die harde weerstandbiedende gesteentes ✓✓
 - Kan gebruik word vir ontspanningsaktiwiteite soos abseil en rotsklim ✓✓ (2 × 2) (4)

- 2.6 2.6.1 Dit is die beweging van oppervlakmateriaal onder die invloed van swaartekrag. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 2.6.2 Vind veral plaas wanneer menslike nedersettings heuwelagtige hellings nader. ✓✓ (1 × 2) (2)
- 2.6.3
- Die grond word nie meer teen die effek van reën beskerm nie ✓✓
 - Plantwortels bind nie meer die grond nie, dus word dit makliker vir grond om te beweeg of deur water weg gewas word ✓✓
- (Enige EEN)** (1 × 2) (2)
- 2.6.4
- Kan eiendomme beskadig of huise verwoes ✓✓
 - Kan ernstige beserings of selfs sterftes veroorsaak ✓✓
 - Rotsstortings mag huise begrawe ✓✓
- (Enige TWEE)** (2 × 2) (4)
- 2.6.5
- Gebruik nete om los materiaal in te perk ✓✓
 - Die bou van klipmure of mure by die basis van hellings om los vallende rotse vas te vang ✓✓
 - Die spreid van sement op die kant van die helling om sodoende die helling te stabiliseer ✓✓
 - Boor van skroewe en boude binne-in die helling om die helling te stabiliseer ✓✓
 - Kanalisering van water uit die grond om dit droër te maak ✓✓
- (Enige VIER – Aanvaar ander relevante response)** (4 × 2) (8)
- [75]**

AFDELING B: ONTWIKKELING EN NATUURLIKE HULPBRONNE**VRAAG 3**

- 3.1 3.1.1 Voorvereistes vir vertrek ✓
 3.1.2 Vertrek ✓
 3.1.3 Dryf na volwassenheid ✓
 3.1.4 Tradisionele gemeenskap ✓
 3.1.5 Hoë massa verbruik ✓
 3.1.6 Hoë massa verbruik ✓
 3.1.7 Dryf na volwassenheid ✓
 3.1.8 Tradisionele gemeenskap ✓ (8 × 1) (8)
- 3.2 3.2.1 C ✓
 3.2.2 E ✓
 3.2.3 F ✓
 3.2.4 A ✓
 3.2.5 B ✓
 3.2.6 G ✓
 3.2.7 D ✓ (7 × 1) (7)
- 3.3 3.3.1 Ontwikkelde lande het in oorvloed en ontwikkelende het minder as hulle basiese behoeftes ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 3.3.2
- Swak kwaliteit huise ✓
 - Lae inkomste ✓
 - Voedselonsekerheid ✓
 - Lae lewensstandaard ✓
 - Tekort aan werksekuriteit ✓
 - Oorbewoonde huise ✓
 - Tekort aan vaardighede ✓
 - Tekort aan behoorlike opvoeding en geletterdheid ✓
 - Bestaansboerdery domineer ✓
- (Enige TWEE)** (2 × 1) (2)
- 3.3.3 **Ekonomiese aanwyser:**
 In ontwikkelende lande domineer primêre aktiwiteite met lae inkomste oor die algemeen, waarteen in ontwikkelde lande domineer tersiêre en kwaternêre aktiwiteite. ✓✓
- Sosiale aanwysers:**
 Beskikbaarheid van dienste soos water, elektrisiteit, opvoeding en gesondheidsorg is hoër in ontwikkelde lande (B) as in ontwikkelende lande (A). ✓✓
 In ontwikkelende lande (A) is voedsel en voeding swak, waarteen in ontwikkelde lande (B) in oorvloed. ✓✓ (3 × 2) (6)

- 3.3.4 (a) X ✓✓ (1 × 2) (2)
- (b) • Die grafiek dui aan dat X 'n baie hoë werkersmag in die tersiêre sektor het, wat oor die algemeen 'n aanduiding van 'n hoë BBP is. ✓✓
- Die skets wat die ontwikkelde lande voorstel, illustreer 'n leefstyl van welgestelde mense. ✓✓ (2 × 2) (4)
- 3.4 3.4.1 Dit is 'n korporasie/maatskappy wat hulle fasiliteite en ander eiendomme in ten minste een ander land as hul eie het. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 3.4.2 • Dit maak derde-wêreld lande afhanklik op eerste-wêreld lande. ✓
- Dit dwing Westerse kulturele-waardes op die derde-wêreld lande af. ✓ (2 × 1) (2)
- 3.4.3 • Die uittreksel bejeën die positiewe invloede van multinasionale korporasies op ontwikkelende lande. ✓✓
- Die skets illustreer hoe multinasionale korporasies die hulpbronne van ontwikkelende lande eksploteer. ✓✓ (2 × 2) (4)
- 3.4.4 **Verbeterde Ekonomie:**
- Skep werkseleenthede wat die BBP sal verhoog ✓✓
 - Versterk die ekonomie deur die verkryging van buitelandse valuta ✓✓
 - Die grootte en skaal van werkverrigtinge stel MNK in staat om laer kostes vir produkte aan te bied, wat die verbruikers gaan bevoordeel ✓✓
 - Winste kan gebruik word vir navorsing en verdere ontwikkeling in ontwikkelende lande ✓✓
- Verbeterde dienste:**
- MNK's sal met plaaslike maatskappye werk om hulle innovering en tegnologiese bestuur te ontwikkel. ✓✓
 - MNK's kan help om siektes soos MIV/Vigs deur navorsing te bestry om sodoende die produksie te verhoog. ✓✓
 - MNK's kan die vaardighede en kennis van plaaslike inwoners deur die verskaffing van opvoedkundige en tegniese bystand verbeter. ✓✓
 - Wanneer fabriek gebou word, sal dit 'n uitkringende effek op dienste soos vervoer, elektrisiteit, opvoeding, ens. het. ✓✓
- (Enige VIER – Aanvaar ander redelike antwoorde. BEIDE ASPEKTE NOET BESPREEK WORD VIR DIE VOLLE PUNTE)** (4 × 2) (8)
- 3.5 3.5.1 **A** Terrasering ✓
- B** Wisselweiding ✓ (2 × 1) (2)
- 3.5.2 Die vorming van grond is 'n baie stadige proses wat miljoene jare neem. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 3.5.3 Goedkoop metode om die vrugbaarheid van die gebied te verhoog. ✓✓
Die gelyke gebied maak dit moontlik om moderne masjinerie te gebruik. ✓✓ (2 × 2) (4)

- 3.5.4
- Onmiddellike en langtermyn produksie-verliese ✓✓
 - Lei tot daling in produksie ✓✓
 - Voedselpryse gaan toeneem omdat landbouprodukte ingevoer moet word of hoër finansiële koste vir produksie ✓✓
 - Verlies aan buitelandse valuta soos uitvoere daal ✓✓
 - Negatiewe impak op die BBP van die land ✓✓
 - Negatiewe uitkringende effek op die voorsiening van dienste omdat geld verlore gaan t✓✓
- (Enige VIER – Aanvaar ander relevante response)** (4 × 2) (8)
- 3.6 3.6.1
- Verbeterde onderhoud van Eskom-kragstasies ✓
 - Bestuur van die elektrisiteitsaanvraag ✓
- (Enige EEN)** (1 × 1) (1)
- 3.6.2
- Verhoog die gebruik van nie-konvensionele energie produksie om die gebruik van steenkool as kragopwekker te verminder ✓✓
 - Die bestuur van energie in 'n meer volhoubare manier ✓✓
 - Verhoogde regeringbeleggings om energie-pryse so laag as moontlik te hou sodat dit buitelandse beleggings kan trek en sodoende plaaslike ekonomiese groei stimuleer ✓✓
 - Loods van 'n opvoedkundige, inligting en bewusmakingsveldtogte om alle belanghebbendes bewus te maak van meer koste-doeltreffender maniere om energie te spaar ✓✓
- (Enige TWEE – Aanvaar ander relevante response)** (2 × 2) (4)
- 3.6.3
- Vertraag ekonomiese vooruitgang in die gemeenskap ✓✓
 - Besighede sal meer belasting moet betaal en sal minder ekonomies-lewensvatbaar raak en sal dus geforseer word om te sluit ✓✓
 - Werkverliese as gevolg van produksie-tekorte sal ekonomiese en finansiële onstabiele laat toeneem ✓✓
- (Enige TWEE)** (2 × 2) (4)
- 3.6.4 **Nie volhoubaar nie, omdat:**
- Dit verhoog die koste wat nodig is om elektrisiteit te verskaf omdat dit duurder is om elektrisiteit uit diesel te genereer vergeleke met steenkool ✓✓
 - Koste van diesel sal verhoog en dit sal die verbruikers onregverdig negatief affekteer ✓✓
 - Dit plaas druk op die ekonomie omdat daar meer invoere van diesel sal wees ✓✓
 - Druk op finansiële-beperkte huishoudings omdat daar 'n toename in voedselpryse a.g.v. stygende elektrisiteit sal plaasvind ✓✓
- (Enige DRIE)** (3 × 2) (6)

[75]

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1 Ekonomiese ontwikkeling ✓
 4.1.2 Handelsbalans ✓
 4.1.3 Invoer kwotas ✓
 4.1.4 Embargo ✓
 4.1.5 Proteksionisme ✓
 4.1.6 Bilaterale hulp ✓
 4.1.7 Humanitêre hulp ✓ (7 × 1) (7)
- 4.2 4.2.1 C ✓ Natuurlike gas
 4.2.2 C ✓ Geo-termiese
 4.2.3 A ✓ Biomassa
 4.2.4 C ✓ Uraan
 4.2.5 B ✓ Son
 4.2.6 A ✓ Uraan
 4.2.7 A ✓ Uraan
 4.2.8 D ✓ Steenkool (8 × 1) (8)
- 4.3 4.3.1 Handel tussen maatskappye in ontwikkelde lande en produseerders in ontwikkelende lande waarin regverdige pryse aan die produseerders betaal word. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 4.3.2 • Dit bied beter pryse ✓
 • Verbeterde handelsterme ✓
 • Verkryging van besigheidsvaardighede wat nodig is om hoë kwaliteit produkte te lewer ✓
 • Verbeter hulle lewens en beplan vir die toekoms ✓
(Enige EEN) (1 × 1) (1)
- 4.3.3 • Deur algemene ooreenkoms, hou maatskappye die pryse van produkte laag en hierdeur spaar die verbruikers geld. ✓✓
 • Omdat boere nie uitgebuit word in regverdige handel nie, neig hulle om die pryse van produkte laag te hou. ✓✓
(Enige EEN) (1 × 2) (2)
- 4.3.4 • Daar is geen proteksionisme ✓✓
 • Winste word gelyk verdeel ✓✓
 • Beide bevorder kompetisie wat pryse vir die verbruiker verlaag ✓✓
 • Beide verbeter verhoudinge tussen lande ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)
- 4.3.5 • Beskerming van natuurlike hulpbronne en natuurlike plantegroei ✓✓
 • Bevordering van landbou verskeidenheid, erosie kontrolering en die gebruik van plaagdoders en bemestingstowwe ✓✓
 • Verban die gebruik van geneties gemodifiseerde organismes (GMO) ✓✓
 • Vereis dat behoorlike bestuur van afval, water en energie geskied ✓✓
(Enige VIER – Aanvaar ander redelike response) (4 × 2) (8)

- 4.4 4.4.1 Geslagsgelykheid is wanneer mans en vroue dieselfde regte en geleenthede oor alle sektore van die gemeenskap geniet. ✓
(Konsep) (1 × 1) (1)
- 4.4.2 Ghana ✓ (1 × 1) (1)
- 4.4.3 • Vroue werk vir meer ure sonder betaling ✓✓
• Vrou word minder vir werk betaal ✓✓
• Vroue werk vir meer ure as mans ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)
- 4.4.4 • Vroue het beperkte toegang tot gesondheidsfasiliteite ✓✓
• Vroue se toegang tot opvoeding is beperk, dus waarom daar hoë vlakke van ongeletterdheid onder vroue is ✓✓
• Meeste vroue is deel van die informele sektor, as gevolg van die moeilikhede wat hulle in die korporatiewe wêreld ontvang ✓✓
• Vroue het nog steeds nie stemreg in sommige lande nie ✓✓
• Vroue besit nie grond en kan ook nie betrokke raak in formele transaksies nie ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)
- 4.4.5 • Verbeterde vaardighede en kennis deur vroue kan die produksie-uitset van lande verbeter ✓✓
• Hoër betaalde werk vir vroue, beteken groter ontwikkeling deur middel van hoër spandering, wat 'n vermenigvuldigingseffek van ontwikkeling veroorsaak ✓✓
• Met vroue wat meer geld verdien, het die huishouding meer om te spandeer, wat kinders 'n beter lewenskwaliteit verskaf ✓✓
(Enige TWEE – Aanvaar ander redelike response) (2 × 2) (4)
- 4.5 4.5.1 Ontbossing ✓ (1 × 1) (1)
- 4.5.2 Dit kan weer aangevul word. ✓✓ (1 × 2) (2)
- 4.5.3 • Die mense gebruik die hulpbron vir daaglikse leefwyses vinniger as wat dit aangevul kan word. ✓✓
• Die mense gebruik die hulpbron nie vir ekonomiese groei nie, wat omgewingsagteruitgang kan veroorsaak. ✓✓
(Enige EEN) (1 × 2) (2)
- 4.5.4 • Verwydering van plante en bome sal die kweekhuisgasse in die lug vermeerder en dus bydrae tot aardverwarming en klimaatverandering. ✓✓
• Verwydering van bome en plante sal gronderosie vermeerder. ✓✓
• Habitatte van diere sal verwoes word. ✓✓
• Biodiversiteit en ekosisteme word versteur. ✓✓
(Enige TWEE) (2 × 2) (4)
- 4.5.5 • Bosbou as 'n industrie verskaf werk ✓✓
• Verkoop van hout verdien geld vir die plaaslike inwoners ✓✓
• Die skep van 'n industrie wat gedenkbeelde vir toeriste maak ✓✓
(Enige TWEE – Aanvaar ander redelike response) (2 × 2) (4)

4.6	4.6.1	A Kernkragstasie ✓ B Termiese kragstasie ✓ C. Hidro-elektrisiteit kragstasie ✓	(3 × 1)	(3)
	4.6.2	• Spoornet ✓ • Boere ✓ • Huishoudelike gebruik ✓ • Industrieë ✓ • Ontspanningsfasiliteite ✓ (Enige TWEE)	(2 × 1)	(2)
	4.6.3	• Verbranding van fossielbrandstowwe sal die kweekhuseffek vermeerder ✓✓ • Veroorsaak klimaatverandering en aardverwarming ✓✓ • Produseer suurreën ✓✓ • Ontginning van steenkool vir die opwekking van energie, veroorsaak omgewingsagteruitgang ✓✓ • Afval van kragstasies verwoes habitate op land en mariene lewe ✓✓ (Enige TWEE)	(2 × 2)	(4)
	4.6.4	• Verstamping, slyp die steenkool in poeier ✓✓ • Steenkoolpoeier word gemeng met warm lug en beweeg na die vure ✓✓ • Brandende steenkool verhit die water in 'n stoomketel, wat stoom skep ✓✓ • Stoom wat vanuit stoomketel vrygestel word dryf die turbine aan ✓✓ • Die turbine verander die hitte-energie in meganiese energie wat die turbine draai ✓✓ • Draaiende turbine dryf 'n generator, wat meganiese energie omsit in elektriese energie ✓✓ (Enige VIER) (Die HELE PROSES moet verduidelik word vir die VOLPUNTE)	(4 × 2)	(8) [75]
			TOTAAL:	225